

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Postulatje nemške obstrukcije.

III.

Kdor hoče prav spoznati brezprimerno prepotenco nemških obstrukcijskih strank, tisti naj pregleda nemške zahteve glede dežele Kranjske. Te zahteve svedočijo, da so Nemci popolnoma podobni Bourbonom, da se kakor ti ničesar niso naučili, in da ničesar niso pozabili, ter da žive še vedno v tistih idejah in nadah, kakor v slavnih časih Vestenecka in Kalteneggerja.

Tudi kranjsko deželo prištevajo nemške obstrukcijske stranke k nemški hiši in zahtevajo v tej slovenski naši kronovini ne samo pariteto, nego celo predpravo, dasi je nemška manjšina tako malenkostna in tako neznatna, da bi se niti oglasiti ne smela, ko vender primeroma velikanskim manjšinam na Štajerskem in na Koroškem odreka vsako pravico.

Ako pomislimo, da nemške obstrukcijske stranke na Štajerskem in na Koroškem kompaktno stanujejo Slovincem niti slovenskih porotnih obravnav ne dovolijo, torej najprimitivnejše pravice, katero zamore človeško bitje zahtevati, potem so njihove zahteve glede Kranjske tako impertinentne, da se jim ni prečuditi.

Po teh zahtevah mora cela dežela kranjska veljati za dvojezično in je vse razglase, odredbe in zakone izdajati tudi v nemškem jeziku, nemškim strankam pa vse odloke in rabsodbe tudi v nemškem jeziku intimirati. Nemci zahtevajo posebno zastopstvo v deželni šolski svet, posebne nemške ljudske šole in zanje samo nemške učitelje in nemške nadzornike — kar že zdaj vse imajo; — zahtevajo pa tudi preuredbo srednjih šol in zahtevajo na kmetijski šoli na Grmu in sploh na vseh šolah, ki niso ljudske šole, da se morajo urediti tudi za nemške gojence, povrh pa še posebne štipendije za učiteljske kandidate in kandidatkinje, ki naj se šolajo na nemških zavodih zunaj dežele, ako se ljubljansko učiteljske ne uredi po njihovih željah, in naposled tudi zahtevajo, da se sedanja organizacija ljubljanske realke ne sme čisto nič premeniti.

Pa to še niso vse želje. Nemci jih imajo še veliko več. Tako zahtevajo, da mora nemška posest kočevskega jezikovnega otoka na vse strani ostati nedotakljiva, in da se morajo s tem okrajem združiti vse občine, ki so bile v zadnjem času od njega administrativno ločene. In naposled še zahtevajo, da v varstvo nemških davkoplačevalcev korporacije in avtonomni zastopi ne smejo izdajati novcev za izključno narodne namene, in da morajo pri vseh deželnih zavodih, kakor pri onih, katere vzdržuje ali podpira država, kakor na pr. pri kmetijski družbi, imeti svoje nemške zastopnike.

Če primerjamo te zahteve nekompaktno živče in po številu malenkostne nemške minoritete v naši deželi s tem, kar hočejo nemške stranke dovoliti koroškimi in štajerskim Slovincem, potem moramo reči, da so zahteve glede Kranjske ne morda le nesramne, ampak očitna blaznost.

Najprejdrnejše pa sta zahtevi glede ljubljanske realke in glede dovoljevanja prispevkov v narodne namene od strani avtonomnih zastopov in korporacij. Glede narodne in jezikovne paritete bi se dalo pogojoma še govoriti, toda jedino-le s pogojem, da nemške stranke zunaj Kranjske živčim Slovincem priznajo najpopolnejšo ravnopravnost v vsakem oziru, ako izpolnijo vse njihove zahteve, sicer pa na noben način, kajti po zdravi človeški pameti nima tako borna manjšina, kakor je nemška manjšina na Kranjskem, sploh nobene pravice zahtevati vpoštevanje, kaj še popolno pariteto.

Zahtevi glede realke in glede podpor v narodne namene pa nista družega, nego arogantnost. Realke je ustanovljena za kranjsko prebivalstvo, ki je slovenske narodnosti, zato je minimum, kar smemo zahtevati, da se poleg nemških razredov za slovenske dijake ustanove slovenski razredi. Ta v potrebi utemeljena zahteva je tako naravna in pravična, da se mora izpolniti. Vsak človek ve, da ta ponemčevalnica, v kateri se mladina napaja s Schönererjanskimi idejami nikakor ne ustreza potrebam dežele in zato od svoje zahteve ne bomo nikdar in za nobeno ceno odnehali in si bomo znali tudi njeno uresničenje doseči,

naj bo to že Nemcem všeč ali ne. Vprašal jih nihče ne bo.

In tudi glede prispevanja iz javnih sredstev v narodne namene ne bo nihče Nemcem vprašal. Treba je velike drznosti, da se kaj zahteva in to „v varstvo nemških davkoplačevalcev.“ Koliko pa Nemci davka plačajo? Bagatelo v primeri s tem, kar plača slovensko prebivalstvo. In ta bagatela pride toliko manj v poštev, ker Nemci deželo Kranjsko samo eksploatirajo, nekako tako, kakor Prusi svoj Kamerun in ker jih živi slovensko prebivalstvo. Zato pa je zahteva, da bi se iz javnih sredstev v varstvo nemških eksploatiranj naše dežele ne smeje dovoljevati podpore v narodne namene, uprav gorostasna in jo zavračamo z vso odločnostjo.

Ako pregledamo še enkrat vse famozne nemške postulate, razvidimo iz njih, da v Nemcih še vedno plamt najstrašnejše sovraštvo proti Slovanom. S temi postulati so Nemci Slovanom napovedali plemenski boj, permanentno vojno. Bodi! Slovani bodo raje izkravali v tem boju, kakor da bi se dali upreči v suženjski jarem.

In vodili bomo ta boj z zavestjo, da pravična stvar naposled vzlic vsem oviram vender-le zmaga. To zavest nam daje zgodovina. Samo tisti narodi so propadli, ki so bili premagani in uničeni na krvavem bojišču, sicer pa so zatiranci vedno razbili okove, v katere so bili vkovani in si priborili svoje pravice. Priča tega so plebejci v starem Rimu, so uspešni boji mest proti plemstvu, cehov proti posameznim rodbinam, kmetov proti grajščakom in cerkvam, uspešni boji socialnih demokratov proti kapitalistom in naposled mi Slovenci sami, ki smo se navzlic silnemu pritisku iz polne onemoglosti povzdignili do novega življenja in v kratki dobi 50 let dosegli razmeroma velikanski napredek. V očigled temu upamo, da tudi v dandanašnjem času nemška drevesa ne vzrasejo do neba, in da smemo upati na zmago pravičnosti, naj so se tudi nemški obstrukcionisti zjediniili na skupen bojni program proti avstrijskim Slovanom.

Znamenito slavlje.

(Dopis iz učiteljskih krogov.)

Minoli teden je bil za konstitucionalno Avstrijo velikega pomena. Dne 14. majnika je preteklo namreč trideset let, odkar se je vpeljal v naši državni polovici šolski zakon za ljudske šole. Temu, za razvoj naše monarhije veleznamenitemu dogodku je bil ves minoli teden posvečen in po vsej pravici.

Res je, da se je država že pred letom 1869. brigala za ljudsko šolstvo. Toda bilo je isto malone tako, kakoršno je ustvarila Marija Terezija, oziroma njen svetovalec pl. Felbiger. Ves pouk pred tridesetimi leti obsegal je le čitanje, pisanje in računstvo, in še to v zelo ozkih mejah. Vsled novega šolskega zakona pa se je uvedlo v ljudske šole tudi risanje, zemljepisje, zgodovina, naravoslovje in telovadba ter raztegnila šolska obveznost na osem let.

Danes si pač težko mislimo resnost upora zoper takratni šolski zakon. Vsi avstrijski škofje postavili so se očetu današnje ljudske šole po robu. A Lavoslav pl. Hasner, ki je kot tedanji naučni minister izdal imenovani zakon, se ni vstrašil upora, marveč je skrbel z vsemi sredstvi zato, da se je udomačil in ukoreninil zakon po vsej državi. Da je storil ž njim neprecenljiv korak naprej na polju ljudske izobrazbe, prepričal se je mej drugim iz jako laskavih besed, katere je izgovoril sam cesar o priliki potrditve tega zakona.

Kdor količjak trezno presoja stvari, mora priznati, da ni Hasner jednostranski uredil ljudskega šolstva. Uredil je marveč razmerje mej šolo in cerkvijo tako, da je šola sicer neodvisna od veroizpovedanj, da pa ima cerkev še vedno dovolj vpliva delovati poleg učitelja za versko in pravno vzgojo otrok. Dandanes se ne smatra več šola za izključno last cerkve, temveč za zavod, kjer naj dobivajo otroci tiste vede in nauke, ki so jim kot državljanom neobhodno potrebne.

Starišem pa se tudi ne daje več na voljo, pošiljati svoje otroke v šolo ali ne. Šola ni samo za gotove sloje, temveč za vse državljane brez razlike na stan. Pred l. 1869. temu ni bilo tako.

LISTEK.

Jasen sem!

V soboto, dne 20. maja sem proglasil v „Slovenču“ in sicer v podlistku svojo javno zahvalo tistim gospodom občinskim svetnikom stolnega mesta Ljubljane, kateri so govorili o mojej jasnosti v javni občinski seji povodom razprave o ugovorih, koje je vložil cvet opozicijskih volilcev, namreč: Breskvar, Erzlin in Marolt, proti letošnjim dopolnilnim volitvam za občinski zastop.

Oprostite, gospod urednik, ako se oglasim tudi pri vas! Storim to zlasti radi tega, ker me je sram nazorov, katere sem razvil v „Slovenčevem“ podlistku in ker me je dosledno sram, tudi še enkrat stopiti v „Slovenčev“ uredništvo.

Dolžnost me veže najprvo prositi vse zavedne ljubljanske volilce odpuščanja, če sem dal natianiti v „Slovenču“ svojo zmedeno zahvalo. Jaz bi v svoji zahvali gotovo ne bil govoril tako zmešano, ako bi bil spočit; ali od zadnjih dopolnilnih volitev v občinski zastop sem bil še tako utrujen,

da tisti dan, ko sem sestavil zahvalo, si še nisem bil svest tega, kar sem storil. Največ truda so mi prizadeli opozicijski volilci; vsak me je hotel imeti, iz rok v roke sem popotoval in na javnih prostorih so se kar trgali za mene. Tudi ponoči nisem imel miru, „kronjurist“ Hebreje, je prižgal štirikrat pronoči luč in me grozno mučil. Utopiti so me hoteli z vinom, a potem je bilo še hujše in ujel sem mačka, kateri mi je zmešal tako močno možgane v glavi, da sem prišel šele včeraj do prave zavesti.

Danes pa hočem govoriti jasno.

Sklicevaje se na § 20 obč. r., sem trdil, da je volilno opravilo javno. To je res in sam se čudim, kako mi je bilo mogoče takrat v svoji zahvali to edino resnico povedati; res pa ni in javno prekličem svojo trditev, da smatram skrutinij kot „del volilnega opravila“, ki je glasom § 20 javno. Velik razloček delam med volilnim opravilom in pa med volitvijo, to je, volilnim dejanjem. Volitveno opravilo opravljajo v smislu § 18. volilna komisija, volilno dejanje pa volilci sami.

Da je glasovanje, tedaj volitev tajna, to določam v § 28 obč. reda, kajti jaz ve-

levam, da se mora po glasovnicah, to je tajno glasovati in edino prava logična posledica tega tajnega glasovanja je in mora biti tudi tajni skrutinij integrirajoč del volilnega dejanja, to je tistega dejanja, katero izvršuje volilec, ne pa volilnega opravila, katerega izvršuje volilna komisija, kar sem trdil v „Slovenču“ vsled mačka, ki me je mučil po volitvah.

Kak pomen bi pa imela tajna volitev, če bi imel vsakdo pravico biti navzoč pri skrutiniranju! Naravno bi imel potem tudi vsakdo pravico vpogledati tajno oddane glasovnice, katere odpreti in vpogledati ima pravico le volilna komisija.

Taka tajna volitev bi bila posebno v Ljubljani brezpomembna. Zvedel sem namreč, da je znani opozicijski „kronjurist“ v tej stroki prispel do vrhunca svoje slave, in zato je posvetil še pred zadnjimi občinskimi volitvami vse svoje študije poznanju lastnorodne pisave ljubljanskih volilcev. Zvedel sem pa tudi, da je rogovilil ravno ta mož najbolj proti tajnemu skrutiniranju in sklenil povzročiti, da se odpuste vsi tisti uslužbenci pri opozicijskih, kateri niso volili ž njimi. V tem tiče vzroki, zakaj, da ne dopuščam javnega

skrutinija. Kajti, če bi ga dopustil, zvedel bi bil omenjenjeni gospod za vse Ljubljance, kako so volili, in gorje potem tistim, kateri bi bili oddali svoje glasove proti njegovi komandi! Vsi bi bili ob kruh, na krščanski podlagi!

Končno se objavim, da traja volilno opravilo toliko časa, dokler se izvrševanje volitve opravlja, ko pa se je volilno izvrševanje končalo, končalo se je tudi volilno opravilo, kateremu sledi skrutinij, del volilnega dejanja, in to je tajno!

V svoji zahvali sem trdil tudi, da pozna občinski svetnik Prosenca dva razloga, ki govorita proti tajnosti skrutinija. Tudi to trditev prekličem, kajti ta je kaj rada pripoznana posledica groznega mačka, katerega so mi prizadeli opozicijski volilci in kateri mi je zmešal pri sestavi zahvale možgane. Danes pa to trditev v toliko popolnim, da omenjeni občinski svetnik ni govoril proti tajnosti, ampak za tajnost.

Upam, da sem sedaj dovolj jasen! Z Bogom!

Občinski volilni red
za deželno stolno mesto

Tisoč in tisoč analfabetov je životalo po Avstriji, predno je bil izdan novi šolski zakon. Poročila iz let 1870 do 1890. pa nam svedočijo, da se je število učencev pomnožilo v tem času več nego za jeden milijon, da se od leta do leta krči število tistih, ki ne znajo ne pisati in ne brati. Kdo more trditi, da to ljudstvu škoduje? Danes moremo radostnim očesom opazovati, kako se sicer polagoma, a sigurno širita izobrazba in veda mej prostim ljudstvom. Bi li bila prejšnja šola to učinila?

Vkljub temu pa ima sedanja šola bodisi iz gospodarskih, bodisi verskih ali narodnostnih ozirnov mnogo nasprotnikov.

Ne da se tajiti, da je treba sedanjo šolo v nekaterih ozirih premeniti. Zlasti jo je treba v gospodarskem oziru popolniti in prilagoditi dejanskim potrebam. Istotako mora si še v narodnostnem pogledu izvajati marsikatero dosihdob jej pridržano pravico.

V temelju pa se jej mora priznati, da je v avstrijskem zakonodajstvu nekaj izvanredno dobrega, da je rodil ta zakon izmed vseh, kar jih imamo od leta 1869. največ in najboljše sadu. Sedanja šola pomeni emancipacijo prostega ljudstva od gospodujočih slojev; vsled nove šole se v obče ljudstvo ne da več izsesavati kakor poprej in nova šola odpira mu pot do vedno boljše bodočnosti.

Sovražniki njeni jo dolžijo, da ni verska; nočejo pa vedeti, da to ni njen jedini namen. Krivijo jo, da nalaga otrokom preveč tvarine, in da je preveč šolskih ur. Jedno kot drugo je le pretveza, potisniti sedanjo šolo tja, kjer je bila pred 50 in še več leti. Tarnajo tudi, da preveč stane in tako naprej.

Je že tako! Za kar ne maramo, to pobijamo in zanikujemo, če tudi se je treba z zdravo pametjo spreti.

Vsakdo bo priznal, da je nova šola tu in tam pomanjkljiva. A kaj na tem svetlu je popolnega? Odrskati pa jej velikanskih dosedanjih vspehov v narodni vzgoji, bilo bi frivolno. Zlasti mi Slovenci naj se je branimo, ko smo v marsičem še tako daleč za drugimi narodi! Na žalost pa moramo konstatirati, da molijo i mej nami sovražniki novodobne šole svoje glave vedno očitneje na dan in skušajo nerazsodno ljudstvo nahujskati zoper največjo dobroto, katero ima od nove države. Vse, kar je rodila dobrega, zamolčijo in povdarjajo le njene senčne strani. Često jim služi nova šola in njene naprave za bojno orožje na političnem polju.

Nadejati pa se je, da zmaga s časom zdrava pamet nad trmoglavostjo strankarstva, da bo šola napredovala na sedanji podlagi in donášala vedno večjih sadov.

V Ljubljani, 25. maja.

Konferenca desnice.

Danes se vrši velevažna in za razjasnjenje položaja velepomembna konferenca desnice. Danes se odloči usoda jezikovnega zakona temeljem § 14. in danes padejo

Ulomki.

(Spisal Sevnican.)

Slučaj rodu.

„Vsak je svoje sreče kovač!“ se glasi star pregovor. Je li tudi resničen? Nikakor ne, zakaj železo, katero si človek kuje, mu poda usoda — slučaj. Veleumi ne padajo z nebes. Dana jim mora biti prilika za izobrazbo in razvoj od Boga jim podarjenih zmožnosti. Nezmisljena je trditev: „V človeštvu ni drugih veleumov, kakor tistih, katere pozna vesoljni svet.“

Vsak učitelj, ki deluje na kmetih, Ti ve povedati, koliko bistrih glav ne pride do razcvita in razvoja, zaradi pomanjkanja denarnih sredstev.

Množina veleumov v moštvu je veliko večja, kakor se nam razodeva. Večino nam ugonobe nesrečne socialne razmere. Slučaj rodu je toraj skoraj vedno odločilen za prihodnost človeka.

Ako bi se bil Götthejev genij porodil namestu pod bogato streho frankobrodškega sodnika v raztrgani koči kacega meklenburškega delavca, svet bi ne poznal ni Fausta ni Iphigenije, ali da naš Prešern ne bi imel dobrodušnega strica, ostal bi bil bistroumen kmet, — a ne poznali bi njegove neumrjoče poezije.

Napake

svojega bližnjega nam služijo v zabavo, dočim nas njegove kreposti dolgočasijo.

kočke, ki odločijo usodo Thunovega ministertva. V očigled znanim postulatoma opozicije je desnici pa tudi vladi mnogo lažje govoriti — jasno in brez zadržka. Desnica bode mogla danes naravnost zahtevati, da se izjavi Thun odločno in odkrito za program desnice ter dá poročstvo, da dokaže vlada ne le z lepimi besedami, nego tudi z dejanjem, da so njeni in desničarski smotri jednaki, da so principi skupni. Vzlic temu, da je desnica večina, vzlic temu, da se desnica že nekaj let žrtvuje za vladu, imajo levičarji in s temi skladna birokracija še vedno vso moč v svojih rokah. Neznatne drobtine, ki padajo desničarskim strankam v plačilo raz ministrske mize, izgube vsled sovražnosti administrativnih organov vso veljavo; koncesije, katere si priborimo pri ministrih, ovrže nemško uradništvo. Poslanci, ki so podpora Thunovega ministertva, morajo v raznih dež. zborih molčati ali pa so prisiljeni, da morajo v abstinenco. Zastopniki vlade pa niti ne branijo teh poslancev večine, nego jih prepuste žaljenju brutalnih poslancev dežel. manjšine in surove galerije. Poslanci desnice se žrtvujejo v drž. zboru in v deželnih zborih, toda ne dobé nikakega plačila. Zato pa bodo nedvomno govorili danes z vladu brez zadržka moško in jasno. Mera je polna; požrtvovalnost in potrpežljivost desničarskih poslancev je dosegla svoj vrhunec, dalje ne gre. Večina se ne sme obrabiti radi Thunovega brezdelnega ministertva, saj ima večje smotre. Naši poslanci morajo zahtevati resnično spremembo sistema; narodne, politične in gospodarske principe desnice morajo sprejeti za svoje tudi administrativni organi vlade; moč birokracije se mora uničiti. V Avstriji sme biti le ena vlada. To mora doseči Thunova vlada, ali pa mu obrne desnica hrbet.

Opozicijski program.

„Information“ se poroča z „veleodlične“ strani: Program, katerega so postavile združene skupine leve, je prav za prav po svoji splošni tendenci le slabo stiliziran linški program. Toda krivično bi bilo, ako bi ga bagatelizirali. Mej kopico smeti je tudi nekaj žitnih zrn, če tudi jih je treba precej časa iskati. Žalostno je le, da je splošni del programa tako strašno splošen, da ga praktični politik ne more rabiti, ter da specijalni del žal, prav glede najvažnejšega, namreč glede Češke ne podaja nikakih podatkov za praktično akcijo. Glede čisto čeških in čisto nemških delov Češke obstaja vsaj teoretično danes že neko soglasje mej nasprotujočimi si strankami; mešani deli so preporno jabolko, ki dela težave, toda teh se program niti ne dotika. Glavno bi vendar bilo, da se določi, kaj se naj prav za prav smatra „mešanim okrajem“, t. j. s katerimi odstotki izgubi kak okraj svoj jednotni značaj. Toda tej točki so se jako diplomatično izognili. Vzrok temu je iskati na — Štajerskem in Kranjskem. Ako bi se nastavili odstotki previsoko, potem bi bili Nemci v južni Štajerski in na Kranjskem politično in narodno uničeni, potem bi ne bila srednja Štajerska in vzhodna Koroška več čisto nemška, nego mešana. Da bi se določili drugačni odstotki kakor za Češko, pa nikakor ne gre. Novi program je toraj praktično neraben. Dr. Alfred Ebenhoch je te dni v „Bud. Tagblattu“, dokazal, da tvorijo Nemci na Avstrijskem samo 36.1%, in da teh 36.1% ne more nikdar doseči večine v državnem zboru, ter da ima kakor drugod tudi pri nas volilno pravo tendenco, demokratizirati se. Kako naj se torej ta program realizira brez jako velike večine v državnem zboru? Tega si ne moremo misliti. — „Information“ poroča nadalje, da se program ni sprejel soglasno, nego šele po hudih bojih, ter da so zahtevali radikalci, naj se nemščina proklamira državnim jezikom ter naj se Galicija, Bukovina in Dalmacija odločijo iz Avstrije. Temu so se zmernejši Nemci odločno uprli.

Dreyfusova afeta.

Členi francoskega kasacijskega dvora so povabljeni za ponedeljek, 29. t. m. k revizijski obravnavi glede Dreyfusove obsodbe. Kas. dvor bode obravnaval do 2. ali 3. junija. Tedaj se izreče sodba. Večina listov trdi, da določi kasacijsko sodišče novo preiskavo. Novo vojno sodišče bode potem poklicalo za avgust Dreyfusa v Pariz. Ako se to zgodi, potem je dokazano, da so imeli prav vsi oni, ki so trdili, da se Dreyfusova obsodba ni vršila pravilno.

80letnica angleške kraljice

se praznuje danes na Angleškem s velikanskimi slavnostmi in dobrimi deli. Kraljica Viktorija je bila jedini otrok vojvode Kentakega in princosinje Saksosko-Koburške. Brat očeta je bil kralj Viljem IV., ki pa ni imel potomcev. Zato je bila Viktorija določena za prestolonaslednico. Lord Melbourne jo je izobraževal v državnih vedah, zgodovini in vladnih poslih. Ko je Viljem IV. 20. januarja 1837. umrl, je postala Viktorija kraljica, ki se je dala 28. junija 1838. slovesno kronati. Kraljica je bila čedno in ljubeznivo dekle, za katero se je poganjalo mnogo visokih snubcev. Kot kraljica pa je morala snubiti sama moža, katerega si je izvolila za moža. To je tudi storila. 14. oktobra 1839. je na dvornem plesu izročila šopek svojemu bratrancu, lepemu princu Albertu Saksosko-Koburškemu ter mu povedala, da ga ljubi in da ga prosi, naj bo njen mož. Princ je kraljico že dolgo ljubil, torej se je izvršila poroka že 10. februarja 1840. Jedva 17 let je trajal ta presrečni zakon, kajti 25. junija 1857. je Albert umrl. L. 1842. je streljal v Hydeparku neki beraški tobakarnar, Francois, na kraljico, a je ni zadel. Pred dvema letoma je praznovala kraljica jubilej svojega 60letnega, l. 1887. pa 50letnico vladarstva. Še nobenega vladarja niso ljubili Angleži tako, kakor ljubijo plemenito kraljico Viktorijo. Njeno ogromno kraljestvo obsega 350 milijonov duš raznih narodov, ver in plemen; njeno največje svetovno kraljestvo presega po obsežnosti in moči celó cesarstvo Rimljanov starega veka in kraljestvo Aleksandra Velikega. Velikanski napredek v vseh delih angleškega kraljestva je tudi zasluga modre in plemenite vlade Viktorije. Zato pa doni danes v treh zjedinenih kraljestvih, na vseh otokih in morjih navdušeno in iskreno: „God save the Queen!“

Dopisi.

Iz Idrije, 23. maja. Dolgo časa se že ni nič slišalo v Vašem cenjenem listu o naši odstranjeni Idriji, a tem obširneje dopise prinašajo nekateri klerikalni listi ter prav po katoliško se norčujejo iz tukajšnjih trgovcev in obrtnikov, ker so se isti predrznili vdeležiti se znanega shoda v Ljubljani, ne da bi imeli od patentovanih zabavljačev dovoljenja. Znani „klown“ iz Rožne ulice in pa grozni sovražnik „žlikrafov“ mislita, da sta že vso modrost v zakup vzela ter da smeta naše poštene davkoplačevalce blatiti, kakor se jima zljubi. Pa vsaka sila do vremena in prišel bode čas, da jim še ta majhna peščica delavcev, katera zdaj za njimi klaverno tava, pokaže hrbet. Klown v črni suknji in njegovi ožji somišljeniki so kar pijani veselja, ker so dobili dovoljenje za katoliško konsumno društvo, v katerem bodo lahko sladkor, fige in rožiče v črnih suknjah prodajali in pri zlahtnem tirolskem petijotu svoje ovčice navduševali za dobro stvar; če pa bo potreba, tudi mlade otročičke ženskega spola, kateri so že dovršili učiteljske, pa niso še polnoletni, peljati v farovž in to v pozni noči, ker v blagoslovljenih prostorih tudi dobro narejena kapljica bolje diši; poskusi so se že vršili, a kako so se obnesli, ni znano dopisniku teh vrstic.

Da pa ne bode mogel njim kdo očitati, da zanemarijo svoj stan in da se preveč pečajo s prodajanjem in drugimi rečmi, kar ne dela časti duhovniškemu stanu, so si znali na drugi način pomagati; najeli so nekega značajnega učitelja in nekega nekdanjega trgovca, katera imata že zdaj pripravljalne vaje, da jih bodeta po otvoritvi katoliškega konsumnega društva pred oltarjem nadomestovala (misleč si: če je duhovnom dovoljeno prodajati, zakaj ne bi bilo ponesrečenim trgovcem dovoljeno litanije čitati in maševati).

Res čudne in neverjetne reči se dogajajo zadnji čas v našem mestu, kar gotovo ni v prid katoliški veri, ker se mlado in staro nad to vpeljavo zgraža, a naš prevzvišeni nima časa take reči preiskovati. Seveda, kdo bode pa potem mlade duhovnike navduševal, da osnujejo kakor mogoče hitro povsod konsumna društva in da prej kakor mogoče udušijo obrtnika in trgovca, ker ta dva stanova se ne pustita slepo voditi, torej pogin njima, ker tako zahteva katoliška vera.

Končno mi je še omeniti, da so dobili za katoliško konsumno društvo erarične prostore za borih 100 gl. na leto, a prejšnji najemnik je plačeval nad 600 gl. najemnine. Res lepo gospodarstvo tukajšnje direkcije, oziroma poljedelskega ministertva! Ko na stotine ubogih rudarjev mora stanovati v nezdravih in niti za hlev primernih prostorih, erarična stanovanja se pa oddajajo za bagatelne svote za strankarska društva. Ali se bo o tem na merodajnem mestu spregovorila primerna beseda?

Iz Trbovelj, 23. maja. Pevsko in tamburaško društvo „Trbovlje“ je napravilo dne 22. t. m. izlet na Hrastnik, kakor smo že poročali. Dasi je mej potjo nagajalo vreme, vendar se je izlet obnesel tako lepo, da menda ni bilo udeležnika, ki ne bi bil docela zadovoljen, da, radostno iznenaden o krasnem uspehu. Ko so dospeli izletniki pevci in tamburaši na velikanskem, z lipovim zelenjem, liro in slovensko zastavo okrašenem vozu, drugi udeležniki, mej katerimi smo s ponosom videli najuglednejše zastopnike narodno-liberalnih Trbovelj, v lastnih ekipah, celo na konjih — pred krasni dom župana Roša, razlegali so se veseli živio-klici v pozdrav. V prostornih, a prepolnih sobanah se je takoj začela živahna, prijetna zabava in koncert. „Lepa naša domovina“ je zazvenela v priprosto veličastnih akordih dvanajstero tamburašev. Koj nato pa ognjevit „Trboveljska koronica“, katera se je morala ponavljati, dasi občinstvo ni vedelo za mladega skladatelja, ki je s komaj vidnimi znaki, skromno, a energično dirigiral svoje vrlo izurjene tamburaše. Še večja je bila splošna navdušenost, ko se je pridružil venec dražestnih gopic in se je v mešanem zboru zapela prelepa Vilharjeva „Domovini“ in sicer tako fino in dovršeno, da bi zadovoljila tudi razvajeno uho. Igralo se je še „Na valovih Jadranskega morja“ — „Kolo“ in „Spomin na zlato Prago“ skladatelja Broža. Na zadnje pa je zapel mešani zbor še „Gospodov dan“, duhovito in kaj lepo kompozicijo, pri kateri so pevkine in pevci pokazali svoje izredno znanje.

Da bi uspevalo in živelo pevsko in tamburaško društvo tudi nadalje v znamenji edinstva na čast slovanski pesmi, to je iskrena želja vseh narodnih Trbovelj.

Z Dunaja, 21. maja. (Puškinova slavnost.) Slovanska akademična društva „Akademický Spolek“, „Balkan“, „Bukovina“, „Ognisko“, „Sič“, „Slovenija“, „Zora“, „Zvonimir“ in društvo „Kružok ljubiteljskega ruskoga jezika“ so na predlog društva „Slovenija“ sklenila, da priredé vsako leto vseslovansko slavnost na čast občepriznanih slovanskih genijev. V letošnjem letu praznovali bodo dne 7. junija ob 8. uri zvečer v dvorani „Cursalon“ I. Parkring 1. stoletnico rojstva ruskega pesnika Aleksandra Sergejeviča Puškina. Prijazno so obljubili sodelovanje gđ. Marija Ulrich, gđ. Dragica Kovačević, gosp. operni pevec Heš, slovansko pevsko društvo, tamburaški zbor društva „Zvonimir“ in moški zbor društva „Zora“. Svirala bo godba bosanskega polka.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. maja.

— Osebnosti. Pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani so imenovani rač. oficijal g. Anton Petrovič in oficijal plač. urada g. Albert Halm računskima revidentoma, računski asistenta gg. Fran Tausen in Jos. Kosem računskima oficijaloma in računski praktikanta gg. Ivan Roštan in Avgustin Zajc računskima asistentoma. — Poštni komisar za Dolenjsko, g. Karol Czarda je poklican na službovanje v trgovinsko ministertvo.

— Kmetijske zadruge pred deželnim zborom. „Slovenec“ prinaša sedaj dr. Šušteršičev pustolovne ekspektoracije o konsumnih društvih pred deželnim zborom. Deželni zbor ni sklenil nič definitivnega, ali vendar se dela „Slovenec“ tako, kakor bi se bila izdala že končno veljavna obsodba. Dr. Šušteršič piše: Naj bode obsojen največji lump, največja propalica človeštva, zadnji baraba ali cigan — se ga vendar zasliši in mu da prilika zagovarjati se, ovreči navedbe prid, ali druge dokaze, ter ponuditi protidokaze. Kakor marsikaj na dr. Šušteršiču, je tudi ta patos v njegovi pisavi pokvarjen. V prvi seji posebnega odseka, pri kojih je bil navzoč tudi „Slovenec“

čev" redaktor, kanonik Kalan, je mej drugim posebno tudi dr. Tavčar naglašal, da se odsek za sedaj ne more na kaj drugega opreti, kakor na uradna pojasnila, kojih pa ni bilo v izobilji. Menil pa je dr. Tavčar, da bode imel deželni odbor voditi glavno preiskavo, pri kateri pa se bodo imela posamezna konsumna društva v najširši meji zaslišati, tako da se jim bode v vsakem oziru nudila prilika, braniti se, ter odkriti svoje dokaze. S tem se je strinjal ves odsek, tako da sedaj v istini ne vemo, kaj naj počnemo z mačjimi solzami, katere sedaj dr. Sušteršič pretaka po Kalanovem „Slovenču“. Potrpljenje torej, gospodje, vse pride na vrsto ob svojem času! Samo bojimo se, da se to in ono konsumno društvo, kadar pride čas zaslišanja, ne bode poslužilo dobrote, kakor jo naša kazenska pravda daje obtoženemu največjemu lumpu, največji propalici človeštva, zadnjemu barabi ali ciganu!

— „Matica Slovenska“ imela je sinoči v mestni dvorani svoj letošnji občni zbor. Za težko pričakovani zemljevid slovenskih dežel v merilu 1:200.000, kateri bo izdelal znani kartografski zavod Hölzlov na Dunaju, dovolil je občni zbor izreden kredit 1000 goldinarjev. Prvi karton, obsejajoč severo-vzhodni del slovenskih dežel, izide že prihodnje leto; ostali trije kartoni slede v jednoletnih presledkih. V odbor bili so izvoljeni sledeči gospodje: ravnatelj dr. Fran Detela, prof. dr. Anton Gregorčič, vikar Simon Gregorčič, ravnatelj Fran Hubad, profesor Anton Kržižič, skriptor profesor Luka Pintar, prof. dr. Lovro Požar, ravnatelj Andrej Senekovič, kanonik Ivan Sušnik, ravnatelj Ivan Šubic in ravnatelj Fran Wiesthaler. Obširnejše poročilo morali smo zaradi pomanjkanja prostora odložiti za prihodnjo številko.

— Kdaj izide Prešeren? Prijatelj našega lista nam piše s kmetov na Primorskem: „Čez dolgo let sem torej o binkošti spet enkrat videl Vašo slavno Ljubljano! No, lepa je res, to se pravi: lepša se od leta do leta. Bil sem tudi pri slavnostih čeških turistov zvečer v „Narodnem domu“. Govorili smo to in ono. Seveda smo govorili tudi o politiki in o literaturi. Pride mi na misel tudi nova izdaja Prešerenovih poezij. No, kdaj pa že izide vendar Prešeren? — vprašam neko rodoljubno damo. Vi Ljubljančani ste pa že prepočasni! Tista izobrazena mlada Slovenka pa mi tako-le odgovori: „Kolikor sem slišala jaz praviti, ima Bamberg že vse pripravljeno, da lahko vsak trenotek začne tiskati Prešerna; rokopis je tu, klišeji za ilustracije tudi ... samo predgovora ne more dobiti. Počakajte torej še par let, dokler se spiše — predgovor!“ — Tako mi je pravila tista dama. Če je res, ne vem! Kakor sem slišal, tako sem dalje prodal. Pa brez zamere!

— Zdravniška zbornica kranjska. V volilni skupini političnih okrajev Črnomelj in Kočevje ter sodnih okrajev Žužemborg, Trebnje in Lož, za katero se je na dan 16. t. m. odredila nova volitev, izvoljen je bil članom zbornice dr. Alfred Valenta pl. Marchthurn v Ljubljani, namestnikom pa dr. Anton Schiffrer v Ribnici. Vsled odluka c. kr. deželne vlade z dne 22. t. m. št. 7887 konstituirala se zdravniška zbornica za dobo 1899—1901 dne 30. t. m. ob 6. uri zvečer v zborničnih prostorih (deželna bolnica). Vlado bode zastopal c. kr. deželni zdravstveni referent, dr. Fran Zupanc.

— Letno poročilo telovadnega društva „Sokol“ v Ljubljani za društveno dobo od 1. januarja do 31. decembra je ravnokar izšlo ter obsega poročilo tajnika, načelnika vaditeljskega zbora in blagajnika, dalje proračun in imenik členov odbora, društvenikov in umrlih členov. „Sokol“ je imel leta 1898. dohodkov 4034 gld. 36 kr., stroškov pa 3583 gld. 76 kr., rezervni zaklad znaša 400 gld. Členov je bilo: častnih 21, izvršujočih in po dpornih v Ljubljani 405, zunaj Ljubljane pa 22.

— Od D. M. v Polji se nam piše: Toča na binkoštni ponedeljek nas je hudo, hudo potolkla. Človek se kar na prosto ne upa — povsod je mrtvaško polje. — No, kar ni zamorila toča, to pa neprestani dež in slabo vreme sploh. Lije in lije, in vsak razor je potoček. In od kod pomoči? Samo v naši županiji je — malo rečem — štiri-deset tisoč škoda. Naši možje so trkali

včeraj na vrata tam in tu. Pomagati more in mora le država. Veliko obljub so prinesli domu. Da bi bilo iz teh le sejano seme ali posajeni krompir ... Kdo in kje je naš državni poslanec?! Heraus mit ihm! Bog pomagaj! —

— Konja vkradena. V torek zvečer je posestnik France Čampa p. d. Blejček iz Zigmarije pri Sodražici svoja dva konja zaprl po navadi v hlev ter šel počivat. V sredo zjutraj je hotel iti konja krmit, a ni našel več v hlevu. Konja sta „prama“, eder 14, drugi 15½, pesti visok, mali konj je 5, večji 3 leta star. Vredna sta okoli 350 gld. Tatvino so najbrž izvršili cigani, kateri so se skatili okrog Sodražice. Zdaj se vidi, kako potrebna je v Sodražici orožniška postaja, katera nam je sicer zagotovljena in začne poslovati z mesecem oktobrom.

— Nezgoda na železnici. Na progi južne železnice mej postajama Ljubljana in Borovnica in sicer pri Brezovici je 22. maja tržaški vlak podrl topničarja Ivana Zakrajška, kateri je bil na glavi nevarno ranjen.

— Laški sleparji. Včeraj smo poročali, da so bili aretovani štirje Lahi, kateri so prodajali melisnega cveta. Kakor smo izvedeli, so bili že izpuščeni, ker se je izkazalo, da niso storili nikacega sleparstva, nego so le prodali svoje blago brez dovoljenja.

— Nove razglednice. Narodni knjigotržec L. Schwentner v Ljubljani je izdal že celo serijo najrazličnejših, vedno pa okusnih in elegantnih razglednic. Danes sta prišli v trgovino zopet dve novi razglednici, ki sta nabiralcem in nabiralkam brezdvomno posebno dobrodošli, namreč slika popularnega „konjskega lišaja“, „Rajt-guzna“ iz narodne drame „Rokovnjači“ ter tri slike najprijetnejše ljubljanske kavarne, „Narodne kavarne“, s svojimi imenitnimi slikarji in originalnim pohištvom. Tudi te dve razglednici priporočamo. Naroča se jih lahko večje število, kar pride cenejše.

* Tri milijone za uboge. Iz Berolina javljajo, da je vdova stavbenika Hugona Hankeja napravila ustanove treh milijonov mark, katerih obresti je porabili za reveže. Plemenita žena!

* Morilka samomorilka. 27. t. m. bi se bila vsled odločbe kasacijskega dvora začela v Pragi nova obravnava proti rudarjevi ženi Ani Ocovski, ki je bila že obsojena na smrt. Polila je namreč svojega spečega moža s petrolejem ter mirno gledala, kako je mož zgorel. To je storila zato, da bi mogla kot vdova mirno živeti v ljubimcem. Te dni pa si je morilka zažgala sama svojo obleko ter se tako obžgala, da ne bo treba menda nove preiskave, kajti umrla bo.

* Iz osvete. V Kievu je nedavno neka Francozinja Delareuse v dvorani kluba plemenitašev polila po obrazu z žvepleno kislino trgovinskega svetnika Leona Brodskega, s katerim je imela ljubavno zvezo. Delareuse je baje storila zločin iz ljubosumnosti.

* Mesto Klondyke pogorelo. Kakor poročajo iz Londona, je glavno mesto „zlate dežele“, Klondyke skoraj popolnoma pogorelo. Zlasti trgovci in banke imajo ogromno škodo; njih poslopja so namreč skoraj vsa zgorela. Kako je požar nastal, ni znano.

* Nesreče v Ameriki. Iz Teksasa br. zjavljajo, da je bil v Mexiki velikanski vihar, vsled česar je v hondoških ogljenih jamah 22 oseb mrtvih in nad sto nevarno ranjenih. — Iz New-Jorka pa poročajo, da je sunil vlak Filadelfijske železnice v ekspresni vlak, ki je stal na postaji Exeter, 6 milj od Readinge; 25 oseb je mrtvih in 50 hudo ranjenih.

* Poroka milijonarja. V New-Yorku se je oženil Viljem K. Vanderbilt, mlajši unuk znanega Vanderbilta, ki si je pridobil v kratkem času sloves, da je jeden najbogatejših mož na svetu. Nevesta je Virginija Faix, hči kalifornijskega senatorja in posestnika velikih rudnikov. Dote ima 10 milijonov dolarjev, nevesta bo še dvakrat toliko podedovala, in kar še upa dobiti ženini, je vredno svojih 100 milijonov mej brati. Milijoni se ženijo, a koliko je vreden tak zakon, se vidi najbolj iz tega, da je stal mej poroko ženinov oče poleg svoje prve žene, sedanje gospe Belmontove. Du-

hovnik je dal blagoslov, godba je igrala Wagnerjevo „Poročno koračnico“ in listi ne morejo prehaliti izbrane družbe in krasnih toalet.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 25. maja. Kronske svet, ki se je vršil včeraj, ni imel uspeha. Cesar je, ko sta Szell in Thun obrazložila svoje stališče, izrekel, da se kasneje odloči. Z ozirom na to novo odločitev je občna radovednost še večja in vse se sprašuje, kako se cesar odloči. Ako se odloči za Thunovo stališče, mora odstopiti Szell, ako se odloči za Szellovo, se mora umakniti Thun. Avstrijski ministri so imeli včeraj po kronskem совету posvetovanje, na katerem so se izjavili popolnoma solidarne. Danes zjutraj je bil najprej grof Goluchowski v avdienci pri cesarju, potem pa je bil sprejet grof Thun in za njim Szell. Goluchowski je pri določitvi Szellove formule igral jako veliko vlogo in je silno angažiran. Nekateri listi ga celo dolže, da je on brez vednosti avstrijskega ministerstva delal na to, da je bil na podlagi Szellove formule sklenjen kompromis mej madjarskimi strankami. Iz tega se sklepa, da bi eventualno moral odstopiti tudi Goluchowski, ako bi se cesar odločil za madjarsko stališče, kar je lahko mogoče. Danes sta imela Thun in Szell daljše posvetovanje. Goluchowski posreduje, in čuje se mnenje, da se morda vendar še doseže porazumljenje, čeprav nihče ne ve, na kateri podlagi. Popoldne se za-trjuje, da se na cesarjevo željo še enkrat poskusi, doseči porazumljenje mej cislitvansko in mej madjarsko vlado, tako da je odločitev krize zopet za nekaj dni odložena.

Dunaj 25. maja. Pri podpredsedniku dr. Ferjančiču je bilo danes posvetovanje, katerega se je udeležil tudi ljubljanski župan Hribar. Sklenilo se je, sklicati shod vseh slovenskih državnih in deželnih poslancev in sicer na petek, dne 2. junija v Ljubljano, da protestuje proti nemškemu narodnopolitičnim postulatam.

Dunaj 25. maja. Konference desničarskih klubov so se začele. Jugoslovanski poslanci nimajo posebnega posvetovanja, ker so se baje že v Ljubljani zjedini, kako postopati. Češki poslanci in češki veleposestniki so imeli danes shod, na katerem so sklenili, da bodo v narodnih in v nagodbenih zadevah postopali solidarno.

Dunaj 25. maja. Uradni list prijavlja umirovljenje dvornega svetnika pri upravnem sodišču, bivšega državnega poslanca Meznika, kateri je dobil tem povodom naslov senatnega predsednika.

Gradec 25. maja. Bivši ministrijski tajnik Hildebrand je bil tu aretovan in izročen deželnemu sodišču v Ljubljani (?).

Gradec 25. maja. Danes ponoči so socijalni demokratje razgnali shod trgovskih pomočnikov. Prišlo je do izgredev.

Budimpešta 25. maja. „Pester Lloyd“ prijavlja na prvem mestu brzojavko z Dunaja, ki izhaja očitno iz kroga ogrskih ministrov samih, in v kateri je rečeno, da ogrska vlada ne more ne za las odnehati od svojega stališča, nasprotno pa priznava, da bi se z odstopom Thunovega ministrstva položaj prav nič ne predručal, kajti nasprotja nikakor niso osebna, ampak samo stvarna. V istem smislu poroča tudi „Pesti Hirlap“, kateri pa se tolaži, da se Goluchowskemu vendar še posreči, doseči kak kompromis.

Budimpešta 25. maja. Uradoma se razglašja, da ogrski ministri ostanejo še nadalje na Dunaju.

Petrograd 25. maja. Ker vlada ni potrdila izvolitve generala Komarova predsednikom „Slavjanskega blagotvornega občestva“, se je vršil včeraj nov občen zbor, pri katerem je prišlo do tako hrupnih prizorov, da se volitev ni mogla vršiti.

Rim 25. maja. Ruski poslanik pri Vatikanu, Cirjakov, je vzel šest mesecev dopusta. Iz tega se sklepa, da se je

razmerje mej Rusijo in Vatikanom precej ohladilo. Vzrok je ta, da papež ni bil povabljen na konferenco v Hagu.

Pariz 25. maja. Poročevalec v Dreyfusovi revizijski zadevi Ballot-Beaupré je prezidentu kasacijskega dvora Mazeau že izročil svoje poročilo.

Narodno gospodarstvo.

— Posojilnica v Cerknici, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, je izdala svoj računski sklep za l. 1898. V tem letu pristopilo je 31 zadržnikov z 11 deleži à 20 kron in 20 deleži à 4 krone, odpovedalo je 10 zadržnikov z 3 deleži à 20 kron in 7 deleži à 4 krone, izstopila sta 2 zadržnika 1 z deležem 20 kron in 1 z deležem 4 kron, ostalo je 218 zadržnikov z 360 deleži à 20 kron in 148 deleži à 4 krone. Novih hranilnih knjižic se je izdalo 56, uničilo pa 24, obstoji toraj 141 knjižic za 152.607 kron 76 vin. in iznaša povprečna vloga 1082 kron 32 vin. Posodilo se je na novo 28 zadržnikom, 7 zadržnikov je pa posojilo popolnoma vrnilo, dolžnikov je toraj 191, ki dolžujejo skupaj 163.285 kron 88 vin. ali povprek 804 krone 96 vin. Čistega dobička je bilo 1943 kron 35 vin., kateri se razdeli po sklepu občnega zbora tako-le: deležem pripada 6% dividenda 457 kron 78 vin., za dobrodelne namene 160 kron, skupaj 617 kron 78 vin. in ostanek 1325 kron 57 vin. se pridene rezervni zakladi, katera iznaša 2666 kron 46 vin. in bode torej narasla na 3992 kron 3 vin.

— Državne železnice. Z dnem 1. maja 1899. postal je veljaven XIII. dodatek k tarifom in tarifnim določbam z dne 1. januarja 1897. za osebni in prtljajni promet na lokalnih železnicah (izvzemši galiske in bukovinske) na katerih oskrbuje država obrat in za katere ne velja lokalni tarif c. kr. avstr. drž. železnice z dne 1. januarja 1898.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)
(Dalje.)

Predsednik deželne sodnije je odgovoril: „Pustil sem Vas do konca govoriti, akoravno me je vse to, kar ste mi tu pripovedovali, zanimalo bore malo. Kajti Vaše obljube nisem smatral za resno“ — baron se je pri teh besedah srdito zganil — „je tudi nisem mogel resno smatrati, ker bi Vam sploh ne bil in bi Vam tudi zdaj ne posodil ničesar. Jaz sem le svoji hčeri, katera je trpela vsled prevelikih skrbij, podaril večjo svoto; to je moja dobra pravica. A ta denarna zadeva je sploh postranska stvar. Nekaj drugega sem Vam hotel povedati. Če bi bilo šlo zadnjič po mojem, bi bil ločil Asto od Vas. Vzrok, da tega nisem storil, je bil ta, ker mi je manjkalo moči, še drugi zakon v mojem rodbinskem krogu pretrgati. Upal sem, da bi se dale stvari morda tudi brez tacega koraka v boljši tir spraviti. Krivda mojega zavrnjenega in iztiranega sina Vas je oprostita — brez Vašega prizadevanja, brez Vaše zasluge. Kar ste storili meni in Asti, ne spada pod noben paragraf kazenskega zakona. To ni formalna krivda, to je le neblag čin mišljenja in ravnanja, ki mora pokončati vsako boljše človeško srečo, ki mora užalostiti vsacega bolj globoko čutečega človeka, kojega sreča je odvisna od Vas. To vse se odtegne posvetnemu sodniku! A,“ — stari mož je globoko vzdihnil — „saj je na svetu toliko reči, katerim stoji najvestnejši sodnik brez sveta, brez pomoči nasproti! V srečo človeštva, v moje upanje pa nosi vsak človek nevidnega sodnika v svojih prsih. Običajno ime tega sodnika „vest“ ne izraža popolnoma tega, kar jaz mislim. Kar se navadno vest imenuje, je le strah pred kaznijo v drugi obliki. Kar pa ne spada pod noben kazenski paragraf in je vendar krivica — morda tem večja, ker se obrne naravnost proti storilcu — pride pod višje sodišče, kakor je vest, pod boljše spoznanje, ki se končno vendar zbudi v vsakem človeškem srcu, če le ni popolnoma propadel, in se oglašja: Bodi dober! Prizadevaj si, da dosežeš kaj boljšega! Ne stori nesrečnih onih, ki so Ti zapuili! Tega najvišjega sodnika v Vaših prsih sedaj rotim! Usmilite se moje hčere, na pahnite je v največjo nesrečo!“

(Dalje prih.)

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so poslali: Č. g. Matija Eferl, kapelan pri sv. Ropertu nad Laškim, za mutsko šolo 1 gld. — Sl. Posojilnica v Črnomlju 10 gld. — Sl. Posojilnica v Pišecih 5 gld. — G. Fran Lavtižar, učitelj v Kamni Gorici, 1 gld. kot donesek za mesec sušec in mali traven. — G. Josip Ivančič v Ljutomeru je nabral za mutsko šolo 5 gld., in sicer so darovali po krono gg.: Fran Brglez, Roman Fekonja, Jos. Ivančič, Janko Karba, dr. A. Mihalič, Fran Schneider, Fran Sršen, Karol Škodir in Josip Weixl. — G. veletržec Vaso Petrič v Ljubljani od prodanega Ciril-Metodovega mila 32 gld. 23 kr. — Sl. obrtno pomožno društvo v Ljubljani 10 gld. — Ženska podružnica v Mariboru po gospe Anki Majcen 102 gld. 21 kr. — Moška podružnica v Trstu po bivšem denarničarju g. Viktorju Klinarju 155 gld. letos nabranih darov. — Po gospe A. Urbanek v Pragi 600 gld. kot skupiček akademije, prirejene od sl. društva „Šumadije“ v korist koroškim solam. — Slavno upravnništvo „Slov. Lista“ v Ljubljani 2 gld. — Slavna posojilnica v Žužemberku 15 gld. — Iskrena zahvala vsem darovalcem, zlasti poštvovalnim bratom Čehom.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Slovinci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 23. maja: Štefan Rudolf, strojar, 50 let, sv. Petra cesta št. 70, jetika. — Ivan Klančičar, stražnikov sin, 14 dni, Emonska cesta št. 5, oslabljenje. — Gustav Janež, vodnjakarjev sin, 10 mes., ulice na grad št. 13, kronični in črevesni katar.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,3 m. Srednji arčni tlak 736,0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
24.	9. zvečer	728,9	13,6	sl. jug	dež	
25.	7. zjutraj	725,4	13,0	sl. sever	dež	
	2. popol.	724,1	20,0	sr. zahod	del. jasno	3 mm

Srednja včerašnja temperatura 13,8°, normala: 15,1°.

Dunajska borza.

dne 25. maja 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100	gld. 90	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100	" 40	"
Avstrijska zlata rentna.	120	" 05	"
Avstrijska krona rentna 4%.	100	" 45	"
Ogerska zlata rentna 4%.	119	" 50	"
Ogerska krona rentna 4%.	97	" 05	"
Avstro-ogerske bančne delnice.	917	"	"
Kreditne delnice.	356	" 70	"
London vista.	120	" 47 1/2	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	58	" 92 1/2	"
20 mark.	11	" 77	"
20 frankov.	9	" 55	"
Italijanski bankovci.	44	" 70	"
C. kr. cekini.	5	" 67	"

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERŠEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Razpis službe.

Pri vodovodni zajemalnici v Klečah je popolniti začasno službo

kurjača

z letno plačo 500 gld.

Zahteva se znanje slovenskega jezika ika v govoru in pisavi.

Prosilci za to službo vložijo naj svoje, propisno kolkovane prošnje, katerim je priložiti tudi navodnostno spričevalo in dokazila o usposobljenosti, pri predsedništvu mestnega magistrata najpозnejše

do 31. maja 1899.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 15. maja 1899. (949—3)

Pri J. Modicu v Novivasi pri Rakeku se sprejme (970—3)

dobro prodajalka

manufakturnega blaga pod dobrimi pogoji.

Dve poletni stanovanji

na grajsčini Zduš pri Kamniku

se odda po ceni 70 gld. in 120 gld. za celo sezono.

Več v Šubičevi ulici št. 3, 1. nadstr., pri posestnici. (983)

Baron Dumreicherjeva

špiritna drožna tovarna in rafinerija v Savskem Marofu na Hrvaškem priporoča svoje

obče znane, najboljše in mnogokrat odlikovane

droži

(Bäckerhefe).

Glavno zalogo za Ljubljano in deželo imata Peter Strel, vinski trgovec

Ljubljana, na Mestnem trgu št. 3, in

Karol Laiblin 1731-29)

v Vegovih ulicah št. 8.

V gostilni „Pri raku“

vsak dan sveži

raki.

(959—3)

J. Spitzer.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal Aussee, Isil, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Praga, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Praga, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osonni vlak v Lesce-Bled. — **Proga iz Nevege mesta in v Koševje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isila, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osonni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Proga iz Nevege mesta in Koševja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1)

Notarskega kandidata

oziroma

(984—1)

izurjenega koncipijenta

vsprejme takoj

Dr. Firbas v Mariboru.

Priporočava famozno

Kulmbaško pivo

pastērizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Zaloga vedno sveža. (21—118)

Kavčič & Lilleg

„pri Zlatorogu“, v Prešernovih ulicah.

Glasbila

violine

citre

kitare

trobila

iz plo-

čevine

in

lesa

priporočata

(934—2)

Adolf Stowasser in sin

v Gradcu.

Najboljša kakovost. — Nizke cene.

Nov cenik prosto in brezplačno.

Za spomlad

priporoča

AVG. AGNOLA

Ljubljana, Dunajska cesta 9

poleg „Figovca“

svoje bogato zalogo

steklenine, porcelana, zrcal, šip itd.

posebno pa (608—25)

oprav za gostilne

v mestu in na deželi.

Vrčki, kozarci in steklenice

po zelo nizkih cenah.

Vsa kolesarska popravila

izvršujejo se najceneje, najsolidneje in najtočneje

v novourejeni mehaniški delavnici

podpisane tvrdke

(948—2)

na Rimski cesti št. 8.

Istotam vezbališče in dobro urejena izposojevalnica koles.

Kavčič & Gorjanc

zaloga koles in prodaja potrebščin: Gradišče št. 2.

Najnovejša špecerijska trgovina!!!

Karol Planinšek

prej Schober, Dunajska cesta št. 8.

Ozira se na svoj zadnji inserat, dovoljujem si slavno občinstvo opozarjati na svojo veliko zalogo špecerijskega blaga, kakor: raznovrstne kave, olivnega in namisnega olja, kakao, šokolade itd.

Nadalje se istemu tudi priporočam za nakup fine pristne slivovke, najfinejšega francoskega konjaka, tropinovca in špirta po najnižjih cenah, zagotavljajoč solidno in rečno postrežbo. (737—12)

Dobro ohranjeno

kolo „dame“

je na prodaj.

Kje? pove iz prijaznosti upravnništvo „Slov. Naroda“. (985)

Meblirano stanovanje

za samostojno damo ali gospoda, dve sobi z balkonom, predsobo in strežniško sobo, se odda s 1. avgustom.

Več se izve v Šubičevi ulici št. 3, pri hišniku. (982)

Zasluzek.

Dostojne, zgovorne osebe si lahko zaslužijo vsak dan postransko svoto

5 do 10 kron.

Adrese naj se vpošljejo pod „O. R. 12“, poste restante Brno, Moravsko. (956—2)

Na Dvornem trgu šte. 1 se takoj dá v najem

prodajalnica

na voglu Dvornega in Kongresnega trga. (941—3)

Dne 27. maja 1899

med 10. in 12. uro predpoludnem

vrši se

pri c. kr. mitnici v Ljubljani

(nakladnica južne železnice)

prostoročna prodaja

7 zavojev kave

iz Janko Traunove konkurzne mase.

Kupci se k tej prodaji vabijo.

Dr. Otto Vallentschag

(977—2) oskrbnik konkurzne mase.

Ces. avstrijski patent.

Kralj. ogerski patent.

Dr. Sanden-a

električni pas

je getevis zdravilo za moško slabost, protin, revmatizem v vseh udih, nervoznost, nedorostek spanja in slasti, hripa in morfiljevo bolezen, nevralgijo, histerične napade, bledico, ohromljenja, boleznih hrbtenice, krč, utripanje srca, naval krvi v glavo, omotico, ožnost, astma, šumenje v ušesih, mrzle roke in noge, močenje postelje, kožno bolezen, slabo dišečo sapo, koliko, zobobol, ženske bolezni. Tisoči ozdravljenih v vseh deželah dokazujejo velikanski uspeh.

Cena komada le 5 gld. (896—2)

Pri naročilu je naznaniti obsežek okoli pasu.

Prospekti brezplačno. Pošilja:

M. Feith, Dunaj II, Taborstr. 11/B.

Priporočilo.

Vsem p. n. obiskovalcem in posetnikom ljubljanske okolice, sosebno Šmarne gore, še izza časa narodnega prebujenja dobro znano

gostilno v Tacnju pri Koširji

sem prevzel letošnjo pomlad ter jo vodim osebo. (972—2)

Gostilniški prostori so na novo urejeni in je na razpolago lep, senčnat vrt.

Priporočam se slavnemu občinstvu posamezno, kakor tudi vsem p. n. društvom, kateri napravljajo skupne izlete, na opoldanski skupni obed, katerim bodem postregel s pristnim dolenskim, bizeljskim in gorjskim vinom ter mengijskim marenim pivom v sodčkih in steklenicah.

Proti pravočasnemu naročilu po listnici pripravim svojim p. n. gostom tudi

sloveče savske ribe, kakor sulce, lipane itd.

Za mnogobrojni poset se priporočam

I. Kolenec.